

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/51/2020
Identifikačné číslo spisu:	8111225650
Dátum vydania rozhodnutia:	28.09.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:8111225650.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: Mgr. G. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. mieru XXX/X, J., právne zastúpená: JUDr. Ladislav Lukáč, advokát, so sídlom Hlavná 19, Prešov, proti žalovanej: E. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX, J., právne zastúpená: PALŠA A PARTNERI ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA spol., s r. o., so sídlom Masarykova 13, Prešov, o určenie času plnenia zo zmluvy, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 13. decembra 2017, sp. zn. 23Co/227/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) v poradí tretím rozsudkom z 14. septembra 2016, č. k. 17C/217/2011-163 po zmene žaloby určil, že dlh žalovanej voči žalobkyni z titulu pôžičky vo výške 26.555,14 eur je splatný dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia a žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobkyni náhradu trov konania vo výške 100 %.

1.1 Súd prvej inštancie vychádzal z uznesenia Krajského súdu v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) z 28. mája 2015 sp. zn. 8Co/194/2014, ktorým bol rozsudok súdu prvej inštancie z 28. apríla 2014 č. k. 17C/217/2011 zrušený a vec bola vrátená na ďalšie konanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia a nezistenia skutkového stavu. Odvolací súd v zrušujúcom uznesení poukázal na to, že výsluchom svedkov a strán sporu bolo preukázané, že žalobkyňa poskytla žalovanej sumu 800.000 Sk (26.555,14 eur), ktorú získala z predaja svojho bytu ako aj na to, že táto suma bola poskytnutá ako pôžička. Samotná žalovaná sa o týchto peniazoch vyjadrovala ako o pôžičke, ktorú je povinná vrátiť. Právny titul (zmluva o pôžičke) bol teda dostatočným spôsobom preukázaný, pričom z výsluchu žalobkyne vyplývalo, že predmetnú sumu žalovanej požičala s tým, že žalovaná jej ju vráti keď bude môcť. Odvolací súd poukázal na § 564 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), v zmysle ktorého bol čas plnenia ponechaný na vôli žalovanej ako dlžníka a na návrh žalobkyne ako veriteľky ho určí súd podľa

okolností prípadu tak, aby to bolo v súlade s dobrými mravmi. Čas plnenia zmluvy o pôžičke bol ponechaný na vôli žalovanej, pričom žalovaná sama čas plnenia neurčila. Odvolací súd mal za to, že bez rozhodnutia súdu o čase splatnosti pôžičky, pohľadávka žalobkyne nie je splatná a žalobe nemožno vyhovieť, preto rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil na ďalšie konanie.

1.2 Na základe vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobkyňa poskytla žalovanej sumu 800.000 Sk (26.555,14 eur), ktorú získala z predaja svojho bytu ako pôžičku. Žalovaná tieto peniaze prijala a o týchto peniazoch sa vyjadrovala ako o pôžičke, ktorú je povinná vrátiť. Peniaze, ktoré získala žalobkyňa z predaja bytu sa nachádzali od začiatku u žalovanej. Súd prvej inštancie vyvrátil tvrdenia žalovanej, že k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke medzi ňou a žalobkyňou nedošlo, čoho dôkazom mal byť list žalobkyne z 31.05.2011. Z obsahu listu žalobkyne z 31.05.2011 vyplývalo, že ide o zosumarizovanie dlžnej sumy a žalobkyňa a jej rodičia reagovali na výzvu žalovanej, v ktorej ich žiadala o zosumarizovanie dlžnej čiastky. Žalobkyňa týmto listom žiadala o vysporiadanie finančnej čiastky vo výške 800.000 Sk za podpis kúpnej zmluvy na byt na ulici S. H., ktorú uzatvorila s E. O., ktorý jej následne vyplatil 500.000 Sk, pričom tieto odovzdala žalovanej a zostávajúcu časť kúpnej ceny 300.000 Sk vyplatil kupujúci priamo žalovanej. Zároveň súd prvej inštancie mal za to, že aj zo záverov zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu z 28. mája 2015 sp. zn. 8Co/194/2014 vyplývalo, že žalovaná nepreukázala ňou tvrdený titul, že išlo o výpomoc. Tieto tvrdenia boli vyvrátené aj výsluchom žalobkyne.

1.3 Po zmene petitu žaloby na určenie času plnenia zo zmluvy o pôžičke súd prvej inštancie rozhodol v zmysle žiadaného petitu, vzhľadom na to, že zmluva o pôžičke bola uzatvorená a čas plnenia bol ponechaný na vôli žalovanej. Súd prvej inštancie vyhovel tejto žalobe, keďže určenie splatnosti dlhu ku dňu právoplatnosti rozhodnutia neodporovalo dobrým mravom a vychádzalo z okolností celého prípadu, nakoľko samotná žalovaná už v čase uzatvárania zmluvy o pôžičke uviedla, že tieto peniaze vráti v priebehu roku 2008 až do 19.08.2010.

2. Odvolací súd následne rozsudkom z 13. decembra 2017, sp. zn. 23Co/227/2016 rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. o určenie splatnosti dlhu žalovanej voči žalobkyňi z titulu pôžičky vo výške 26.555,14 eur potvrdil a vo výroku II. zmenil tak, že náhradu trov konania nepriznal stranám sporu. Čo do I. výroku mal za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo vecne správne, nakoľko vychádzalo z už predtým vysloveného právneho záveru, že v konaní bolo preukázané poskytnutie pôžičky s tým, že splatnosť pôžičky bola ponechaná na vôli žalovanej. Aj keď žalobkyňa žalovanej fyzicky peniaze neodovzdala, stalo sa to prostredníctvom tretích osôb, a teda reálny kontrakt (pôžička) medzi stranami vznikol. Žaloba o určenie splatnosti pôžičky nepodliehala premĺčaniu a preto súd prvej inštancie správne žalobe vyhovel.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej len „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b), c) CSP. Dovolateľka žiadala, aby najvyšší súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v spojení s odvolacím súdom zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, prípadne, aby rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že žalobu o určenie času plnenia zo zmluvy zamietne.

3.1 Za vadu konania dovolateľka označila nerešpektovanie súdmi v základnom konaní skôr vysloveného záväzného právneho názoru vysloveného odvolacím súdom v skoršom zrušujúcom uznesení z 28.05.2015, sp. zn. 8Co/194/2014. Súdu prvej inštancie dovolateľka vytkla, že nerešpektoval právny názor odvolacieho súdu, ktorý mal za to, že vec bola nesprávne právne posúdená a nebol správne zistený skutkový stav. Uviedla, že po zrušujúcom rozhodnutí súd prvej inštancie pripustil zmenu petitu žaloby a rozhodol tak, že vyhovel žalobe v znení uplatneného nároku, pričom uviedol, že keďže sa okolnosti nezmenili vychádzal zo zisteného skutkového stavu. Podľa nej keď súd prvej inštancie po zmene žaloby len bez ďalšieho prevzal a rovnako vyhodnotil dôkazy aj napriek výhradám odvolacieho súdu, mal následne odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobu zamietnuť. Dovolateľka uviedla, že zo zrušujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu z 28.05.2015 vyplývalo, že nedošlo k odstráneniu rozporov, nakoľko nebol jednoznačne preukázaný právny titul poskytnutia sumy 800.000

SK. Podľa nej súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania nezistil, že k uzavretiu nejakej zmluvy došlo, preto nemohol vyhovieť žalobe. Na základe vyššie uvedeného mala za to, že napadnuté rozhodnutie je nezákonné a v rozpore s právami zakotvenými v Ústave SR. Podľa dovolateľky odvolací súd rozhodol právne nesprávne a vo svojom rozhodnutí neodôvodnil, na základe čoho potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie.

3.2 Za nesprávne právne posúdenie veci dovolateľka považovala určenie času splatnosti dlhu. Podľa nej žaloba na určenie doby splatnosti je svojou povahou žalobou, ktorou sa žalobca domáha vydania konštitutívneho rozsudku, ktorý nahrádza prejav vôle dlžníka týkajúci sa doby plnenia ponechaný v pôvodnom záväzku na jeho vôľu. Zo samotnej žaloby a tvrdení žalobkyne však vyplývalo kedy mala byť žalobkyňou tvrdená pôžička splatná - september 2010 a kedy sa mala dovolateľka dostať do omeškania - 01.10.2010. Ďalej za nesprávne právne posúdenie považovala nedostatočné vysporiadanie sa s jej námietkou premlčania. Odvolací súd uviedol, že žaloba o určenie splatnosti pôžičky premlčaniu nepodlieha. Dovolaťka však mala za to, že tento právny názor nevyplýva zo žiadnej právnej normy ani odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Podľa OZ sa premlčuje nielen nárok na plnenie, ale aj samotné majetkové práva, s výnimkou vlastníckeho práva. Uviedla, že pokiaľ splatnosť záväzku nie je stanovená žiadnym právne relevantným spôsobom, je nevyhnutné viazať začiatok plynutia premlčacej doby už na vznik samotného dlhu (R 91/2004, 1Cdo/197/2009, R(ČR) 73/2010, R (ČR) 104/2011). Hmotnoprávne účinky žiadosti veriteľa o plnenie má aj doručenie prípadnej žaloby súdom žalovanému, pokiaľ k takému určeniu splatnosti nepristúpil veriteľ už pred začatím samotného súdneho konania. Žaloba bola podaná žalobkyňou na súde dňa 19.09.2011 a podľa petitu žaloby určila žalobkyňa splatnosť dlhu ku dňu 30.09.2010, keďže si uplatnila úrok z omeškania dňom 01.10.2010. Zároveň zo samotnej žaloby vyplývalo, že žalobkyňa požiadala dovolateľku o vrátenie pôžičky v septembri 2010. Dovolaťka uviedla, že odvolací súd sa bez relevantného odôvodnenia odklonil od doterajšej interpretácie zákona, pričom v tejto veci odvolacím súdom aplikovaný rozdielny právny názor vôbec nebol vysvetlený.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovanej ako neprípustné treba odmietnuť.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

5. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6. Dovolaťka namietala nedostatok odôvodnenia a nezákonnosť napadnutého rozhodnutia v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie. Podľa nej odvolací súd rozhodol právne nesprávne a vo svojom rozhodnutí neodôvodnil, na základe čoho potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Dovolaťka mala za to, že súd prvej inštancie v spojení s odvolacím súdom nepostupoval v zmysle záverov skôr vydaného uznesenia z 28.05.2015 sp. zn. 8Co/194/2014 odvolacieho súdu, ktorý konštatoval, že súd prvej inštancie vec nesprávne posúdil a nezistil správne skutkový stav. Dovolaťka mala za to, že nebol jednoznačne preukázaný právny titul poskytnutia sumy 800.000 SK.

7. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého

spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97).

8. Dovolací súd súčasne pripomína, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie (§ 442 CSP). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

9. Pokiaľ dovolateľ súdom vytýkal niektoré nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, nevykonanie dôkazov a tiež nesprávnosť hodnotenia výsledkov dokazovania, najvyšší súd uvádza, že už podľa predchádzajúcej právnej úpravy nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a zakladajúcim prípustnosť dovolania) nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého z dôkazov (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1Cdo/85/2010, 2Cdo/29/2011, 2Cdo/130/2011, 3Cdo/268/2012, 3Cdo/108/2016, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011 a 7Cdo/38/2012). Nová právna úprava na samej podstate uvedeného nič nezmenila (v súvislosti s tým pozri napr. 2Cdo/159/2017, 3Cdo/59/2017, 5Cdo/47/2017 a 7Cdo/42/2017).

10. Podľa názoru najvyššieho súdu dovoláním napadnuté rozhodnutie uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Jadrom dovolacej argumentácie dovolateľky bola námietka, že odvolací súd nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutia a nevysvetlil na základe čoho potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. V predmetnej veci obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd a súd prvej inštancie svoje rozhodnutia odôvodnili spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd mal za to, že súdy nižšej inštancie zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedli dôvody, ktoré ich viedli k prijatému rozhodnutiu; postup odvolacieho súdu, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie nemožno považovať za zjavne neodôvodnený.

11. V dovolacom prieskume týkajúcom sa námietky dovolateľky o nerešpektovaní právneho názoru vysloveného odvolacím súdom v zrušujúcom uznesení z 28.05.2015 sp. zn. 8Co/194/2014 o nesprávnom právnom posúdení a nezistení skutkového stavu dovolací súd zistil jej neopodstatnenosť.

12. Dovolací súd má za to, že súd prvej inštancie rešpektoval závery vyslovené v odvolacom rozhodnutí a opätovne sa zaoberal otázkou splatnosti pôžičky, pričom aj v rámci dispozičného úkonu žalobkyne (zmena žaloby) postupoval v zmysle § 564 OZ, nakoľko zo zistených záverov vyplývalo, že dovolateľka vráti žalobkyni pôžičku, kedy bude môcť, teda čas bol ponechaný na vôli dlžníka. Súdom prvej inštancie bol povinný najprv rozhodnúť o splatnosti samotnej pôžičky. Nemožno sa teda stotožniť s tvrdeniami dovolateľky, že súd prvej inštancie v spojení s odvolacím súdom nerešpektoval skôr vyslovený názor odvolacieho súdu. Odvolací súd zároveň v uznesení, na ktoré odkazovala dovolateľka uviedol, že v konaní bolo preukázané, že žalobkyňa poskytla sumu 800.000 SK žalovanej, ktorú získala z predaja svojho bytu a že táto suma bola poskytnutá ako pôžička. Odvolací súd síce poukázal na to, že súd prvej inštancie nesprávne zistil skutkový stav a vyvodil nesprávne právne závery, ale vo vzťahu k určeniu času plnenia zo zmluvy, nakoľko mal za to, že keďže sa žalovaná vyjadrila, že zaplatí všetko, keď bude mať, mal súd prvej inštancie postupovať v zmysle § 564 OZ a nie pristúpiť k uplatneniu § 563 OZ.

13. K dovolateľkou tvrdenej vade pri zisťovaní skutkového stavu týkajúceho sa existencie pôžičky dovolací súd uvádza, že v rozhodnutí o žalobe v zmysle § 564 OZ sa súd obmedzí na určenie splatnosti

dlhu, bez toho aby dlžníkovi ukladal povinnosť dlh plniť. Predpokladom takého rozhodnutia je zistenie, že záväzok bol dohodnutý a že čas plnenia bol ponechaný na vôli dlžníka. Nakoľko ide len o nahradenie prejavu vôle dlžníka ohľadne doby splatnosti, nemusí súd v tomto konaní zisťovať, či dlh platne vznikol a či a v akom rozsahu existuje. To musí byť preukázané až v konaní o splnení takéhoto záväzku. Súd nižšej inštancie na základe vykonaného dokazovania však dospeli k záveru, že k vzniku záväzku došlo, keď žalobkyňa požičala žalovanej sumu 800.000 SK, dokonca konštatovali, že v rámci konania bolo preukázané, že tieto peniaze boli poskytnuté titulom pôžičky. Zároveň mali za to, že čas plnenia bol ponechaný na vôli dlžníka, nakoľko sa dovolateľka prvotne vyjadrila, že peniaze vráti, keď bude môcť. Podľa dovolacieho súdu teda nebola opodstatnená námietka dovolateľky týkajúca sa posudzovania existencie pôžičky.

14. Vzhľadom na uvedené najvyšší súdospel k záveru, že dovolateľka neopodstatnene namieta, že súd prvej inštancie v spojení s odvolacím súdom jej nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Prípustnosť jej dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

15. Dovolaťka v rámci dovolania poukázala z dôvodu istoty aj na dovolací dôvod § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Avšak v súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP konkrétne neuviedla žiadnu právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 421 CSP v spojení s § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dôvodom prípustnosti dovolania.

16. Vzhľadom na to, že dovolateľka v dovolaní nevymedzila právnu otázku, na ktorej založil svoje rozhodnutie odvolací súd, dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie v tejto časti nie je procesne prípustné.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP

17. Podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

18. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide o otázku podľa § 421 ods. 1 CSP. Pokiaľ dovolateľ zastáva názor, že jeho dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP, musí to v dovolaní tvrdiť a v spojitosti s tým vysvetliť svoje presvedčenie, že odvolací súd riešil otázku dovolacím súdom riešenú rozdielne. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu.

19. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní. V dôsledku viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dôvodom prípustnosti dovolania. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí rozdielnú ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach a predpokladoch o tom, ktorú otázku a ktoré

judikáty, stanoviská alebo rozhodnutia mal na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky do úvahy prichádzajúce rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky a vec posudzovali rozdielne. V opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priečiaci sa nielen všeobecne novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj konkrétne cieľu sledovanému § 421 ods. 1 CSP (Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia NS SR sp. zn. 3Cdo/6/2017, sp. zn. 3Cdo/28/2017).

20. Dovolateľka v rámci dovolania namietala, že zo samotnej žaloby ako aj tvrdení žalobkyne vyplývalo, kedy má byť pôžička splatná a preto mala za to, že súd prvej inštancie v spojení s odvolacím súdom nesprávne právne posúdil určenie času splatnosti dlhu.

21. Sama polemika dovolateľky s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu sporu významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. c) CSP. Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. c) CSP, nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. Dovolateľka podrobila kritike konanie a rozhodovanie odvolacieho súdu, vysvetľovala, v čom vidí nesprávnosť záverov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie, poukázala na nesprávnosť skutkových zistení a následný nesúhlas s právnym posúdením, avšak ani pri posudzovaní podaného dovolania z hľadiska jeho obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) nemožno ustáliť, konkrétne ktorú právnu otázku riešenú odvolacím súdom považovali za podstatnú z hľadiska § 421 ods. 1 CSP. Z obsahu dovolania je zrejmé, že žalovaná zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom uviedla z pohľadu požiadaviek vyplývajúcich z obsahu ňou uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP všeobecnú charakteristiku nesprávností, ku ktorým podľa jej názoru došlo pri právnom posudzovaní veci odvolacím súdom. Uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci a následne polemizovala s vyhodnotením skutkových zistení týkajúcich sa preukázania času splatnosti pôžičky. Dovolateľka týmito argumentami vyjadrila svoj nesúhlas s vyhodnotením skutkových okolností a na to nadväzujúcim právnym posúdením veci odvolacím súdom. Konkrétnu právnu otázku, ktorá je dovolacím súdom riešená rozdielne dovolateľka neuviedla a v tejto súvislosti ani žiadne rozhodnutia dovolacieho súdu.

22. Záverom dovolací súd uvádza, že otázka či v konkrétnom prípade bol čas splatnosti dlhu preukázaný alebo nepreukázaný, nie je otázkou interpretácie práva, ale otázkou dostatku či naopak nedostatku skutkových zistení pre jeden alebo druhý možný záver, a teda primárne vecou dokazovania (vyhodnotenia skutkových zistení potrebných pre formulovanie následného právneho záveru, či určenie času splatnosti pôžičky bolo ponechané na vôli dlžníka alebo čas nebol dohodnutý vôbec). V takomto prípade sa potom dovolaciemu súdu javí, že ide skôr o otázku skutkovú, keďže mimo akúkoľvek pochybnosť ide len o proces hodnotenia dôkazov. Zároveň platí, že vyhodnotenie času splatnosti pôžičky v konkrétnom prípade závisí od posúdenia jedinečných skutkových okolností posudzovanej veci, čo činí uvedenú otázku nespôsobilou na zovšeobecnenie, ktoré sleduje jeden z účelov § 421 ods. 1 CSP. Dovolateľka právny záver odvolacieho súdu relevantným spôsobom nespochybnila a len nesúhlas s názorom vysloveným súdom prvej inštancie v spojení s odvolacím súdom, nedáva podklad pre záver o prípustnosti a dôvodnosti uplatneného mimoriadneho opravného prostriedku. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, nie „ďalšie odvolanie“. Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako ďalší „odvolací súd“, resp. súd, ktorý by mohol a mal posúdiť všetko, čím sa zaoberali súdy oboch inštancií; nemôže preto posudzovať všetky otázky, ktoré pred ním riešili tieto súdy. Dovolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 421 ods. 1 CSP) nie je možné interpretovať a uplatňovať rovnako, ako odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP (8Cdo/140/2018, 8Cdo/157/2018).

23. Zároveň dovolateľka vo vzťahu k § 421 ods. 1 písm. c) namietala, že odvolací súd sa bez relevantného odôvodnenia odklonil od doterajšej interpretácie zákona, pričom vo veci nepremlčania

uplatňovaného nároku odvolacím súdom aplikovaný rozdielny právny názor vôbec nebol vysvetlený. Dovolateľka mala za to, že ak nie je stanovená splatnosť záväzku, je nevyhnutné viazať začiatok plynutia premľacej doby už na vznik samotného dlhu, pričom hmotnoprávne účinky žiadosti veriteľa o plnenie má aj doručenie prípadnej žaloby súdom žalovanému. Poukázala na to, že žaloba bola na súde podaná dňa 19.09.2011 a podľa petitu žaloby žalobkyňa určila splatnosť sumy ku dňu 30.09.2010, nakoľko si uplatnila úrok z omeškania počnúc dňom 01.10.2010. Zároveň uviedla, že z vykonaného dokazovania vyplývalo, že žalovaná vráti peniaze žalobkyni na jej požiadanie ako aj to, že keďže si nedohodli konkrétny čas plnenia, mala by byť povinná zaplatiť žalobkyni po prečítaní listu zo dňa 31.05.2011. V tomto smere poukázala na aktuálnu judikatúru (R 91/2004, 1Cdo/197/2009, R (ČR) 73/2010, R (ČR) 104/2011).

24. Dovolateľka prípustnosť dovolania vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. c) CSP a namieta absenciu posúdenia premľania uplatňovaného nároku, teda namieta nesprávne právne posúdenie v právnej otázke: „kedy začína plynúť premľacia lehota v prípade žalobkyňou uplatňovaného nároku o určenie času plnenia zo zmluvy“. V zmysle dovolacej argumentácie dovolateľky, v prípade ak nie je dohodnutá splatnosť záväzku, je nevyhnutné viazať začiatok plynutia premľacej doby už na vznik samotného dlhu, pričom hmotnoprávne účinky žiadosti veriteľa o plnenie má aj doručenie prípadnej žaloby súdom žalovanému.

25. Z hľadiska časovej chronológie prvým rozhodnutím dovolacieho súdu, na ktoré poukázala dovolateľka s cieľom preukázať rozdielnosť rozhodovania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP, je rozhodnutie najvyššieho súdu z 24. júna 2003, sp. zn. 1Cdo/25/2003, publikované v zbierke stanovísk najvyššieho súdu ako R 91/2004, v ktorom senát 1C dospel k záveru, že ak čas splnenia dlhu (záväzku) nebol účastníkmi dohodnutý, ani inak stanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník podľa ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadala; veriteľ mohol svoje právo vykonať vtedy, keď mohol (z objektívneho, nie subjektívneho hľadiska) požiadať o plnenie dlhu, t. j. hneď ako dlh vznikol, takže začiatok plynutia premľacej doby tu nastáva nasledujúci deň po vzniku právneho vzťahu zo zmluvy o pôžičke, pri ktorej nebola dohodnutá splatnosť predmetu pôžičky.

26. Ďalším dovolateľkou označeným rozhodnutím je rozhodnutie najvyššieho súdu z 25. marca 2010, sp. zn. 1Cdo/197/2009, v ktorom senát 1 C dospel k záveru, že čas vrátenia pôžičky medzi veriteľom a dlžníkom nebol dohodnutý, preto odvolací súd (ale aj súd prvého stupňa) správne vo veci aplikoval ustanovenie § 563 Občianskeho zákonníka. Preto, pokiaľ žalobca nevyzval žalovanú do konca všeobecnej trojročnej premľacej doby (ktorá začala plynúť od nasledujúceho dňa po poskytnutí pôžičky), na splnenie dlhu a žalovaná až následne uznala svoj dlh čo do dôvodu a výšky (§ 558 Občianskeho zákonníka), nevediac pritom, že uznáva premľaný dlh, takýto uznávací prejav žalovanej nezaložil plynutie novej desaťročnej premľacej doby podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

27. Dovolací súd v predmetnej veci zároveň poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu z 28. septembra 2010, sp. zn. 5Cdo/254/2009, ktoré dospelo k záveru, že oprávnenie veriteľa požiadať súd o určenie splatnosti dlhu ustanovené v § 564 OZ predstavuje právny prostriedok, ktorým veriteľ môže (ak už nechce ďalej čakať až čas splatnosti určí sám dlžník) dosiahnuť, aby sa jeho pohľadávka stala v súdom určenom čase splatnou a aby ju potom mohol prípadne i nútene v občianskom súdnom konaní vymáhať. Uvedené právo veriteľa nemožno považovať za samostatné majetkové právo podliehajúce premľaniu v zmysle ustanovenia § 100 ods. 2 OZ. Prijatie názoru o premľateľnosti tohto práva veriteľa by totiž znamenalo, že veriteľ by bol nútený v každom prípade podať na súde žalobu v trojročnej premľacej dobe začínajúcej už dňom nasledujúcim po poskytnutí pôžičky, aby zabránil nepriaznivému dôsledku spočívajúcemu v tom, že dlh nebude môcť vymáhať, pretože sa mu premľalo právo na určenie jeho splatnosti súdom. Taký záver by ale bol v rozpore so zmyslom a účelom ustanovenia § 564 OZ umožňujúceho, aby dohodou účastníkov zmluvy bolo určenie splatnosti dlhu ponechané jednoznačne na vôli dlžníka; viedol by k nedôslednej ochrane veriteľa a možnosti obohatenia sa dlžníka na jeho úkor (R 11/1988).

28. Dovolací súd k dovolateľkou nastolenej právnej otázke, ktorá je podľa nej rozhodovaná dovolacím súdom rozdielne uvádza, že dovolateľkou označené rozhodnutia dovolacieho súdu sa týkajú situácie keď čas splnenia dlhu nebol medzi účastníkmi dohodnutý a preto je potrebné aplikovať ustanovenie § 563 OZ, kedy premlčacia doba začína plynúť nasledujúci deň po vzniku právneho vzťahu zmluvy o pôžičke. V predmetnom spore však súd prvej inštancie v spojení s odvolacím súdom dospeli k záveru, že splatnosť pôžičky bola ponechaná na vôli dovolateľky ako dlžníčky, pričom z vykonaného dokazovania vyplynulo, že dovolateľka žalobkyni vráti pôžičku kedy bude môcť, preto na povinnosť žalovanej plniť bolo potrebné aplikovať ustanovenie § 564 OZ. Až následne v auguste 2010 riešili strany sporu vrátenie pôžičky, kde sa dovolateľka vyjadrila, že žalobkyni vráti žalovanú istinu, ak jej žalobkyňa vráti motorové vozidlo Honda Civic. Za určenie splatnosti však podľa odvolacieho súdu nebolo možné považovať vyjadrenie žalovanej, že pôžičku vráti, keď jej žalobkyňa vráti auto, aby mala od nich pokoj. Samotná dovolateľka v rámci pojednávania zo dňa 19.03.2012 pred súdom prvej inštancie vypovedala, že nepopiera, že v afekte povedala, že vráti všetky peniaze, aby mala od rodiny pokoj. Takéto vyjadrenie nebolo určitým a vážnym stanovením termínu plnenia, pretože neurčuje konkrétny termín splatnosti a neuznáva právny titul plnenia. Pokiaľ zo zmluvy o pôžičke vyplýva záväzok dlžníka vrátiť predmet pôžičky „keď bude mať“, bol čas plnenia ponechaný na vôli dlžníka (§ 564 OZ) a určiť by ho mohol iba súd na návrh veriteľa (4MCdo/1/2007).

29. Dovolaťka v rámci svojho dovolania označila aj rozhodnutia najvyššieho súdu Českej republiky, pričom v zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. Napokon vzhľadom na čl. 2 ods. 2 CSP je potrebné za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu považovať aj rozhodovaciu prax ďalších najvyšších súdnych autorít, a to Ústavného súdu Slovenskej republiky, Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie. Z uvedeného teda vyplýva, že rozhodnutia najvyššieho súdu Českej republiky nemožno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, preto sa dovolací súd týmito rozhodnutiami nezaoberal.

30. So zreteľom na uvedené najvyšší súd dovolanie žalovanej v časti, v ktorej namietala vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné a v časti, v ktorej namietala nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 CSP, odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

31. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie o nároku žalovaného na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

32. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

